

**MIEJSKI OŚRODEK
POMOCY RODZINIE
W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM**

**INFORMACJA DOTYCZĄCA
ULG I UPRAWNIEŃ DLA OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

PIOTRKÓW TRYBUNALSKI

SPIS TREŚCI

1.	DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ.....	4
1.1.	Turnus rehabilitacyjny.....	4
1.2.	Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.....	6
1.3.	Sprzęt rehabilitacyjny.....	7
1.4.	Bariery architektoniczne.....	9
1.5.	Bariery w komunikowaniu się i techniczne.....	10
1.6.	Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.....	11
1.7.	Usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.....	12
2.	DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD”.....	13
3.	UPRAWNIENIA I ULGI.....	16
3.1.	Karta parkingowa dla osoby niepełnosprawnej i placówek. oraz identyfikator postojowy.....	16
3.2.	Ulgi komunikacyjne (PKP i PKS).....	18
3.3.	Bezpłatne przejazdy w pojazdach lokalnego transportu zbiorowego, realizowanego przez MZK Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim.....	22
3.4.	Ulgi podatkowe.....	25
3.5.	Zwolnienie z abonamentu radiowo-telewizyjnego.....	28
3.6.	Wstęp osób niepełnosprawnych z psem asystującym do obiektów użyteczności publicznej, parków narodowych i rezerwatów przyrody, na plaże i kąpieliska.....	29
4.	UPRAWNIENIA PRACOWNIKA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ.....	31
5.	DOFINANSOWANIE DO WYNAGRODZEŃ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DLA PRACODAWCÓW ORAZ REFUNDACJA SKŁADEK UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DLA OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ LUB ROLNICZĄ.....	33
5.1.	Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych.....	33
5.2.	Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne.....	34
6.	ZADANIA Z ZAKRESU AKTYWIZACJI I REHABILITACJI ZAWODOWEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	36
6.1.	Uprawnienia osoby niepełnosprawnej zarejestrowanej w Powiatowym Urzędzie Pracy.....	36
6.2.	Dotacja na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.....	36
6.3.	Refundacja kosztów szkolenia pracowników niepełnosprawnych.....	37
6.4.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy.....	38
6.5.	Zwrot dodatkowych kosztów dla osoby zatrudniającej osobę niepełnosprawną.....	38
6.6.	Zwrot kosztów zatrudnienia lub szkolenia pracowników niepełnosprawnych.....	39

6.7.	Dofinansowanie oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej albo prowadzenia własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego.....	40
------	---	----

1. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ.

Zadania te dla mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie - Centrum Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych Piotrków Tryb. Al. 3-go Maja 31.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023r. poz. 100 z późn. zm.).
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON (Dz. U. z 2015r. poz. 926 z późn. zm.).
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007r. Nr 230, poz. 1694 z późn. zm.).

Zarządzenie Nr 126 Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 14 kwietnia 2022 roku w sprawie zatwierdzenia zasad udzielania dofinansowania osobom niepełnosprawnym na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zarządzenie Nr 82 Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 29 marca 2023 roku w sprawie zatwierdzenia zasad udzielania dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika na 2023 rok.

1.1. Turnus rehabilitacyjny.

Celem turnusu rehabilitacyjnego jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Ośrodki, w których organizowane są turnusy, zapewniają osobom niepełnosprawnym odpowiednie warunki pobytu, dostosowane do rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczestników turnusu, oraz bazę do prowadzenia rehabilitacji i realizacji określonego turnusu. Czas trwania turnusów, wynosi co najmniej 14 dni.

Turnusy organizuje się wyłącznie na terenie kraju.

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie między innymi pod warunkiem, że posiada aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, nie posiada zaległości wobec PFRON oraz w ciągu 3 lat przed złożeniem wniosku nie była stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie Wnioskodawcy.

O dofinansowanie ze środków PFRON do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może ubiegać się osoba niepełnosprawna, jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty :

1. 50% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 pkt. 4 ustawy, zwanego dalej „przeciętnym wynagrodzeniem”, na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym tj. 3.597,48 zł,
2. 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej tj. 4.676,72 zł.

Kryterium dochodowe obowiązuje w okresie 01.12.2023r. – 29.02.2024r.

Osobie niepełnosprawnej o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo równoważnym oraz osobie niepełnosprawnej w wieku do 16 lat może być przyznane dofinansowanie pobytu na turnusie rehabilitacyjnym jej opiekuna pod warunkiem, że wniosek lekarza zawiera wyraźne wskazanie wraz z uzasadnieniem konieczności pobytu opiekuna.

Wysokość dofinansowania wynosi:

- a) 30% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby niepełnosprawnej w wieku do 16 roku życia oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16-24 lat uczącej się i niepracującej, bez względu na stopień niepełnosprawności tj. 2.158,00 zł,
- b) 27% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności tj. 1.943,00 zł,
- c) 25% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności tj. 1.799,00 zł,
- d) 20% przeciętnego wynagrodzenia – dla opiekuna osoby niepełnosprawnej tj. 1.439,00 zł,
- e) 20% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności tj. 1.439,00 zł.

Wysokość dofinansowania obowiązuje w okresie 01.12.2023r. – 29.02.2024r.

W przypadku uzasadnionym szczególnie trudną sytuacją życiową osoby niepełnosprawnej dofinansowanie dla tej osoby lub dofinansowanie pobytu jej opiekuna na turnusie rehabilitacyjnym może zostać podwyższone do wysokości 40% (tj. 2.878,00 zł) przeciętnego wynagrodzenia. Podwyższenie dofinansowania pobytu opiekuna może nastąpić, jeżeli opiekun pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną lub osoba ta ponosi koszty uczestnictwa opiekuna w turnusie.

W przypadku przekroczenia ww. kwot dochodu, kwotę dofinansowania dla osoby niepełnosprawnej i opiekuna pomniejsza się o kwotę, o którą dochód ten został przekroczony.

Dofinansowanie do turnusu w 2023 roku:

Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w 2023 roku przysługuje tej samej dorosłej osobie niepełnosprawnej, która nie uczestniczyła w turnusie w 2022 roku. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 15 listopada 2007r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007r. Nr 230 poz. 1694 z późn. zm.) pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają osoby niepełnosprawne, które posiadają orzeczenie o zaliczeniu do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności albo równoważne, osoby niepełnosprawne w wieku do 16 lat albo w wieku do 24 lat uczące się i niepracujące bez względu na stopień niepełnosprawności.

1.2. Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

O dofinansowanie ze środków PFRON do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych może ubiegać się osoba niepełnosprawna, jeżeli przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

- 50 % przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym tj. 3.597,48 zł,
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej
tj. 4.676,72 zł.

Kryterium dochodowe obowiązuje w okresie 01.12.2023r. – 29.02.2024r.

Dofinansowanie nie przysługuje, jeżeli osoba niepełnosprawna ubiegająca się o dofinansowanie ma zaległości wobec PFRON lub w ciągu 3 lat przed złożeniem wniosku była stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie osoby niepełnosprawnej.

Dofinansowanie do przedmiotów i środków pomocniczych w 2023 roku:

W przypadku aparatów słuchowych i wkładek usznych, gdy cena zakupu jest wyższa niż limit NFZ, maksymalne dofinansowanie ze środków PFRON może być przyznane do wysokości:

1. 150% sumy limitu NFZ i udziału własnego – dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do 18 roku życia,
2. 100% limitu NFZ - dla osób niepełnosprawnych powyżej 18 roku życia.

W przypadku wnioskodawców, u których w orzeczeniu wydanym z powodu dysfunkcji narządu słuchu jest zapis, iż „niepełnosprawność istnieje od urodzenia”, dofinansowanie do aparatu słuchowego i wkładki usznej może być przyznane do wysokości 150% limitu NFZ i udziału własnego (bez względu na limit).

W przypadku pozostałych przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, gdy cena zakupu jest wyższa niż limit NFZ, maksymalne dofinansowanie ze środków PFRON, może być przyznane do wysokości 150% limitu NFZ i udziału własnego.

1.3. Sprzęt rehabilitacyjny.

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, jeżeli:

a) przeciętny miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielony przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku, nie przekracza kwoty:

1. 50 % przeciętnego wynagrodzenia na osobę we wspólnym gospodarstwie domowym tj. 3.597,48 zł,
2. 65 % przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej tj. 4.676,72 zł.

Kryterium dochodowe obowiązuje w okresie 01.12.2023r. – 29.02.2024r.

b) zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą ubiegać się o dofinansowanie ze środków PFRON zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny jeden raz w roku, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON.

W przypadku osoby niepełnosprawnej - wnioski można składać w MOPR w każdym czasie. W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej - do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania.

W przypadku osoby niepełnosprawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, dofinansowanie ze środków PFRON nie przysługuje, jeżeli podmiot ubiegający się o dofinansowanie ma zaległości wobec PFRON lub podmiot ten był, w ciągu 3 lat przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu. Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.

Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego w 2023 roku:

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 80% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Wykaz sprzętu rehabilitacyjnego oraz limity cen, od których liczona jest wysokość dofinansowania ze środków PFRON:

Lp.	Nazwa sprzętu rehabilitacyjnego	Maksymalny koszt zakupu, od którego będzie liczone dofinansowanie	Maksymalna kwota dofinansowania (80% ceny zakupu)
1.	Bieżnia elektryczna	2.500 zł	2.000 zł
2.	Bieżnia magnetyczna	1.000 zł	800 zł
3.	Drabinki gimnastyczne	600 zł	480 zł
4.	Materac do ćwiczeń rehabilitacyjnych	400 zł	320 zł
5.	Ławka rehabilitacyjna	1.500 zł	1.200 zł
6.	Piłka rehabilitacyjna	200 zł	160 zł
7.	Rotor elektryczny na kończyny górne i dolne	1.000 zł	800 zł
8.	Rotor mechaniczny na kończyny dolne lub górne	500 zł	400 zł
9.	Rower rehabilitacyjny stacjonarny	1.500 zł	1.200 zł
10.	Orbitrek magnetyczny	1.000 zł	800 zł
11.	Steper	600 zł	480 zł
12.	Walek rehabilitacyjny	200 zł	160 zł
13.	Stolik do ćwiczeń manualnych kończyn górnych	700 zł	560 zł
14.	Rower rehabilitacyjny trójkołowy z podstawką do ćwiczeń stacjonarnych (z wyjątkiem rowerów z dodatkowym napędem wspomaganym – napęd elektryczny)	2.100 zł	1.680 zł

W uzasadnionych przypadkach dofinansowaniem ze środków PFRON mogą być objęte inne sprzęty rehabilitacyjne, nie wymienione w powyższym wykazie.

1.4. Bariery architektoniczne

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

Likwidacja barier architektonicznych dotyczy:

- osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu ze znacznym stopniem niepełnosprawności (z zaznaczonym w orzeczeniu symbolem przyczyny 0-5-R lub 10-N) albo równoważnym, które mają trudności w poruszaniu się w zakresie: poruszają się na wózku inwalidzkim, przy pomocy kul lub kuli, przy pomocy balkonika, posiadają jednoczesną dysfunkcję – kończyny dolnej i górnej, co najmniej jednej kończyny górnej i kończyn dolnych, kończyn górnych i dolnych albo posiadają inne schorzenia powodujące problemy z poruszaniem się,

- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do ukończenia 16-go roku życia z dysfunkcją narządu ruchu posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (z zaznaczonym w orzeczeniu symbolem przyczyny niepełnosprawności 05-R lub 10-N), które mają trudności w poruszaniu się w zakresie: poruszają się na wózku inwalidzkim, przy pomocy kul lub kuli, przy pomocy balkonika, posiadają jednoczesną dysfunkcję – kończyny dolnej i górnej, co najmniej jednej kończyny górnej i kończyn dolnych, kończyn górnych i dolnych albo posiadają inne schorzenia powodujące problemy z poruszaniem się,

- osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu wzroku ze znacznym stopniem niepełnosprawności (z zaznaczonym w orzeczeniu symbolem przyczyny 04-O) albo równoważnym, mających trudności w poruszaniu się,

- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do ukończenia 16-go roku życia z dysfunkcją narządu wzroku posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (z zaznaczonym w orzeczeniu symbolem 04-O), mających trudności w poruszaniu się.

W przypadku, gdy w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniu o niepełnosprawności brak jest symbolu przyczyny niepełnosprawności (05-R, 10-N lub 04-O) wymagane jest aktualne zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, w którym lekarz specjalista potwierdza trudności wnioskodawcy w poruszaniu się, bądź potwierdza dysfunkcję narządu wzroku w stopniu znacznym. Natomiast, gdy w orzeczeniu jest symbol niepełnosprawności (05-R, 10-N lub 04-O) wymagane jest aktualne zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, w którym lekarz rodzinny lub pierwszego kontaktu potwierdza trudności w poruszaniu się, bądź potwierdza dysfunkcję narządu wzroku w stopniu znacznym

Wysokość dofinansowania udzielonego osobie niepełnosprawnej na likwidację barier architektonicznych wynosi do:

- do **95% kosztów przedsięwzięcia**, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia dla osób poruszających się na wózku

inwalidzkim, które wnioskuje o likwidację barier architektonicznych w zakresie: wykonania podjazdu zewnętrznego, dostawy, zakupu i montażu platformy schodowej, dostawy, zakupu i montażu windy przyściennej, dostawy, zakupu i montażu urządzenia do transportu pionowego (np. krzeselko schodowe) oraz przystosowania lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego do potrzeb osoby niepełnosprawnej,

- do **95% kosztów przedsięwzięcia**, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim, które wnioskuje o likwidację barier architektonicznych w zakresie: wykonania podjazdu zewnętrznego, dostawy, zakupu i montażu platformy schodowej, dostawy, zakupu i montażu windy przyściennej, dostawy, zakupu i montażu urządzenia do transportu pionowego (np. krzeselko schodowe),

- do **95% kosztów przedsięwzięcia, przy czym dofinansowanie nie może być wyższe niż 8.550 zł** - dla pozostałych osób niepełnosprawnych wymienionych w Zarządzeniu, które ubiegają się o przystosowanie lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego do potrzeb osoby niepełnosprawnej.

O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które dotknięte są trwałym naruszeniem sprawności organizmu (potwierdzone zaświadczeniem lekarskim, że schorzenie ma charakter trwały) jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują, mają stałe zameldowanie w lokalu lub budynku mieszkalnym i w nim faktycznie zamieszkują.

Dofinansowanie do likwidacji barier nie przysługuje osobom niepełnosprawnym, które:

1) mają zaległości wobec PFRON,

2) w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku były stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie osoby niepełnosprawnej.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.

1.5. Bariery w komunikowaniu się i techniczne.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Wysokość dofinansowania udzielonego osobie niepełnosprawnej na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych **wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.**

Likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych dotyczy:

- 1) osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności albo równoważnym oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do ukończenia 16-go roku życia z dysfunkcją narządu wzroku, słuchu, mowy (z zaznaczonym w orzeczeniu symbolem 04-O, 03-L) albo równoważnym,
- 2) osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu ze znacznym stopniem niepełnosprawności albo równoważnym z dysfunkcją narządu ruchu (z zaznaczonym w orzeczeniu symbolem przyczyny niepełnosprawności 05-R lub 10-N), które mają trudności w poruszaniu się z koniecznością poruszania się na wózku inwalidzkim lub są osobami leżącymi.

W przypadku, gdy w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniu o niepełnosprawności brak jest symbolu przyczyny niepełnosprawności (05-R, 10-N 03-L lub 04-O) wymagane jest aktualne zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, w którym lekarz specjalista potwierdza trudności w poruszaniu się, bądź potwierdza dysfunkcję słuchu, mowy lub wzroku w stopniu znacznym. Natomiast, gdy w orzeczeniu jest symbol niepełnosprawności (05-R, 10-N lub 04-O) wymagane jest aktualne zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, w którym lekarz rodzinny lub pierwszego kontaktu potwierdza trudności w poruszaniu się, bądź potwierdza dysfunkcję narządu wzroku, słuchu, mowy w stopniu znacznym.

Dofinansowanie do likwidacji barier nie przysługuje osobom niepełnosprawnym, które:

- 1) w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały odpowiednio na te cele dofinansowanie ze środków PFRON,
- 2) mają zaległości wobec PFRON,
- 3) w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku były stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie osoby niepełnosprawnej.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.

1.6. Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych.

O dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, jeżeli :

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Dofinansowanie ze środków Funduszu nie przysługuje, jeżeli podmiot ubiegający się o dofinansowanie ma zaległości wobec Funduszu lub podmiot ten był, w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie przyjmuje wnioski do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania. Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60 % kosztów przedsięwzięcia. Podstawę dofinansowania stanowi umowa.

W 2023 roku dofinansowanie ze środków PFRON sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi maksymalnie 50% całkowitych kosztów danego zadania.

1.7. Usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.

O dofinansowanie ze środków PFRON usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika może ubiegać się osoba niepełnosprawna, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności.

Wysokość dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę jej świadczenia.

Wniosek o dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika rozpatrywany jest niezwłocznie, nie dłużej jednak niż w terminie 7 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.

Dofinansowanie nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków PFRON.

Dofinansowanie nie przysługuje, jeżeli osoba niepełnosprawna ubiegająca się o dofinansowanie ma zaległości wobec PFRON lub w ciągu 3 lat przed złożeniem wniosku była stroną umowy o dofinansowanie ze środków PFRON, rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie osoby niepełnosprawnej.

W 2023 roku maksymalna kwota dofinansowania ze środków PFRON za jedną godzinę usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika wynosi 80 zł, nie więcej jednak niż 2% przeciętnego wynagrodzenia za godzinę jej świadczenia.

2. DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DO PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD”.

Powyższy program realizowany jest na podstawie umowy podpisanej przez Miasto Piotrków Trybunalski Miasto na prawach Powiatu a Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Warszawie.

Program realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim.

Celem głównym programu „Aktywny samorząd” jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu, słuchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji.

W 2023 roku realizowane są następujące obszary wsparcia programu w ramach Modułu I:

MODUŁ I - LIKWIDACJA BARIER UTRUDNIAJĄCYCH AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNĄ I ZAWODOWĄ

OBSZAR A - LIKWIDACJA BARIERY TRANSPORTOWEJ

- a. Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu
- b. Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu
- c. Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego
- d. Zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego

samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu

OBSZAR B - LIKWIDACJA BARIER W DOSTĘPIE DO UCZESTNICTWA W SPOŁECZEŃSTWIE INFORMACYJNYM

- a. Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych
- b. Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania
- c. Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku
- d. Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy
- e. Zadanie 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności

OBSZAR C - LIKWIDACJA BARIER W PORUSZANIU SIĘ

- a. Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym
 - refundacja kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON
- b. Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności
- c. Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności
 - refundacja kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z adresatem programu
- d. Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności
 - refundacja kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na

- spotkanie z adresatem programu
- e. Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodująca problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania

OBSZAR D – POMOC W UTRZYMANIU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ POPRZEZ ZAPEWNIENIE OPIEKI DLA OSOBY ZALEŻNEJ (dziecka przebywającego w żłobku lub w przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka

MODUŁ II – POMOC W UZYSKANIU WYKSZTAŁCENIA NA POZIOMIE WYŻSZYM (adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi)

Szczegółowe informacje na temat pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zamieszczone są na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie www.mopr.piotrkow.pl w zakładce: „Aktywny samorząd” oraz na stronie internetowej: www.pfron.org.pl

Wnioski należy składać do samorządu powiatowego, który realizuje program na terenie samorządu powiatowego, właściwego dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy.

3. UPRAWNIENIA I ULGI

3.1. Karta parkingowa dla osoby niepełnosprawnej i placówek oraz identyfikator postojowy.

Karty parkingowe dla mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego wydawane są w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności ul. Dmowskiego 47 parter.

Identyfikator postojowy osoby niepełnosprawnej wydawany jest bezpłatnie w siedzibie Biura Strefy Płatnego Parkowania przy ul. Słowackiego 20 I piętro, w godzinach 8.00 - 18.00.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2023r. poz. 1047 z późn., zm.).

Uchwała Nr X/160/19 Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 28 sierpnia 2019r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego, określenia wysokości stawek i sposobu ich pobierania (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z 18 września 2019r. poz. 5107). Uchwała ta zmieniana była przez Radę Miasta Piotrkowa Trybunalskiego trzykrotnie:

- 1) Uchwała Nr XXIV/350/20 z dnia 15.07.2020r.
- 2) Uchwała Nr XXXIII/451/21 z dnia 24.02.2021r.,
- 3) Uchwała Nr XLVII/596/22 z dnia 26.01.2022r.

Karta parkingowa uprawnia osoby niepełnosprawne (legitymujące się kartą parkingową) kierujące pojazdem samochodowym do parkowania na miejscach specjalnie wydzielonych i przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych oraz do niestosowania się do niektórych znaków drogowych. Uprawnienia te dotyczą również:

- kierującego pojazdem, który przewozi osobę niepełnosprawną legitymującą się kartą parkingową,
- kierującego pojazdem należącym do placówki *zajmującej się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się*, przewożącego osobę mającą znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, pozostającą pod opieką takiej placówki.

Na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego obowiązuje identyfikator postojowy osoby niepełnosprawnej. Identyfikator postojowy osoby niepełnosprawnej upoważnia do bezpłatnego, zgodnego z przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym, postoju na obszarze całej Strefy Płatnego Parkowania na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego, przez 90 minut od chwili zajęcia miejsca parkingowego, co potwierdza się odpowiednim

ustawieniem zegara stanowiącego element identyfikatora postojowego osoby niepełnosprawnej.

Kartę parkingową wydaje się:

- 1) osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się,
- 2) osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się,
- 3) placówce zajmującej się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

Kartę parkingową dla osoby niepełnosprawnej wydaje się na podstawie wydanego przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności:

- a) orzeczenia o niepełnosprawności,
 - b) orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
 - c) orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień
- wraz ze wskazaniem spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 i 2 ustawy z 20.06.1997r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2022r. poz. 988 z późn. zm.), przy czym w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności spełnienie tych przesłanek może zostać stwierdzone jedynie w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu), 10-N (choroba neurologiczna) lub 07-S (choroby układu oddechowego i krążenia).

Wydanie karty parkingowej podlega opłacie w wysokości 21 zł.

Karta parkingowa wydawana jest osobie niepełnosprawnej na okres ważności orzeczenia, jednakże nie dłużej niż na okres 5 lat, a placówce na okres 3 lat.

Dokumenty niezbędne do wydania identyfikatora postojowego osoby niepełnosprawnej :

- Europejska Karta Parkingowa Osoby Niepełnosprawnej lub dokument potwierdzający fakt bycia rodzicem lub opiekunem prawnym osoby niepełnosprawnej posiadającej tego typu kartę,
- dowód rejestracyjny pojazdu, a jeżeli osoba ubiegająca się o identyfikator nie figuruje w dowodzie rejestracyjnym dokument potwierdzający prawo do dysponowania pojazdem.

Identyfikator postojowy osoby niepełnosprawnej wydawany jest bezpłatnie w siedzibie Biura Strefy Płatnego Parkowania przy ul. Słowackiego 20, w godzinach 8.00 - 18.00 od poniedziałku do piątku.

Osoby niepełnosprawne legitymujące się kartą parkingową, kierujące pojazdem samochodowym, oraz kierujący pojazdem przewożący taką osobę, mogą nie stosować się do następujących znaków drogowych:

- **B-1** (zakaz ruchu w obu kierunkach),
- **B-3** (zakaz wjazdu pojazdów silnikowych, z wyjątkiem motocykli jednośladowych),
- **B-3a** (zakaz wjazdu autobusów),
- **B-4** (zakaz wjazdu motocykli),
- **B-10** (zakaz wjazdu motorowerów),
- **B-35** (zakaz postoju - dopuszczalny czas postoju dłuższy niż 1 minuta jest wskazany na znaku albo na umieszczonej pod nim tabliczce),
- **B-37** (zakaz postoju w dni nieparzyste)
- **B-38** (zakaz postoju w dni parzyste),
- **B-39** (strefa ograniczonego postoju).

Umieszczona pod ww. znakami tabliczka z napisem „Dotyczy także” i symbolem osoby niepełnosprawnej, określonym na tabliczce T-29, wskazuje, że znaki te obowiązują również wymienione wyżej osoby.

3.2. Ulgi komunikacyjne (PKP i PKS).

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 20 czerwca 1992r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018r. poz. 295).

Zestawienie ulg:

Lp.	Uprawnieni	Przejazdy PKP (2 klasa)	Przejazdy PKS	Uwagi
1.	Dzieci do lat 4	100% ulga pociągi Bilety jednorazowe klasa 2, w klasie 1 dopłata.	100% ulga autobusy zwykłe i przyspieszone. Bilety jednorazowe.	PKS pod warunkiem nie korzystania przez dziecko z oddzielnego miejsca do siedzenia, a jeżeli korzysta to 78% ulga.
2.	Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji Opiekun - 18 lat Przewodnik - 13 lat lub pies przewodnik	95% ulga pociągi Bilety jednorazowe. Klasa 2, w klasie 1 dopłata.	95% ulga autobusy Bilety jednorazowe	
3.	Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne	78% ulga pociągi Bilety jednorazowe	78% ulga autobusy	Wyłącznie w ramach przejazdów

	tj. dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne do ukończenia 24 roku życia oraz studentów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych do ukończenia 26 roku życia)	lub miesięczne imienne. Klasa 2, w klasie 1 dopłata	Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne.	celowych, których katalog zawiera ustawa np. dom-szkółkom
4.	Rodzice lub opiekunowie dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnych	78% ulga pociągi Bilety jednorazowe. Klasa 2, w klasie 1 dopłata	78% ulga autobusy Bilety jednorazowe.	
5.	Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji (tj. osoby całkowicie niezdolne do pracy oraz niezdolne do samodzielnej egzystencji, w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albo posiadające znaczny stopień niepełnosprawności, bądź inwalidów I grupy)	49% ulga pociągi osobowe, bilety jednorazowe. 37% ulga pociągi inne niż osobowe, bilety jednorazowe. Bilety jednorazowe klasa 2, w klasie 1 dopłata.	49% ulga autobusy zwykłe, bilety jednorazowe. 37% ulga autobusy inne niż zwykłe, bilety jednorazowe.	
6.	Osoby niewidome, które nie są uznane za osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji	37% ulga pociągi Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne. Klasa 2, w klasie 1 dopłata.	37% ulga autobusy Bilety jednorazowe lub miesięczne imienne.	
7.	Osoby niewidome, które uznane są za niezdolne do samodzielnej egzystencji	93% ulga pociągi osobowe, bilety jednorazowe lub miesięczne imienne. 51% ulga pociągi inne niż osobowe,	93% ulga autobusy zwykłe, bilety jednorazowe lub miesięczne imienne. 51% ulga autobusy inne niż	

		bilety jednorazowe lub miesięczne imienne. Klasa 2, w klasie 1 dopłata	zwykle, bilety jednorazowe lub miesięczne imienne	
--	--	---	---	--

Rodzaje dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami transportu publicznego:

Lp.	Osoby uprawnione	Rodzaj dokumentu
1.	Dzieci do lat 4 - 100%	Dokument stwierdzający wiek dziecka.
2.	Dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne - 78%	<p>1) Dla dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym: legitymacja przedszkolna dla dziecka niepełnosprawnego, legitymacja szkolna dla uczniów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych, legitymacja szkolna lub studencka wraz z jednym z dokumentów wymienionych niżej (pkt. 2)</p> <p>2) Dla dzieci i młodzieży nie uczęszczających do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub placówki o charakterze oświatowym: legitymacja osoby niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia wystawiona przez uprawniony organ, legitymacja osoby niepełnosprawnej wystawiona przez uprawniony organ, wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do jednej z grup inwalidów, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS albo wypis z treści orzeczenia lub orzeczenia komisji lekarskiej ZUS stwierdzające częściową niezdolność do pracy, całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji.</p> <p>Przy przejazdach do i z jednostek udzielających świadczeń zdrowotnych albo pomocy społecznej bądź organizujących turnusy rehabilitacyjne wraz z jednym z dokumentów, o których mowa w pkt. 1 i 2 wymagane jest zaświadczenie (zawiadomienie, skierowanie) określające odpowiednio: termin i miejsce badania, leczenia, konsultacji, zajęć rehabilitacyjnych, zajęć terapeutycznych albo pobytu w ośrodku wsparcia, domu pomocy społecznej lub na</p>

		turnusie rehabilitacyjnym, potwierdzenie stawienia się na badania, konsultację, zajęcia rehabilitacyjne, zajęcia terapeutyczne.
3.	Rodzice lub opiekunowie dzieci i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawne - 78%	Dokumenty dziecka określone powyżej - jeżeli przejazd jest odbywany z dzieckiem, zaświadczenie wydane przez przedszkole, szkołę, szkołę wyższą, ośrodek lub placówkę o charakterze oświatowym albo placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub zaświadczenie wydane przez placówkę zdrowotną, udzielającą pomocy społecznej, organizującą turnusy rehabilitacyjne - jeżeli przejazd jest odbywany po dziecko lub po jego odwiezieniu.
4.	Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji 49% lub 37%	<p>Wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia o zaliczeniu do I grupy inwalidów,</p> <p>wypis z treści orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej lub komisji lekarskiej MSWiA o zaliczeniu do I grupy inwalidów,</p> <p>orzeczenie lekarza orzecznika ZUS albo wypis z treści tego orzeczenia lub orzeczenie komisji lekarskiej ZUS stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji,</p> <p>zaświadczenie ZUS stwierdzające wyrokiem sądu do Grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji,</p> <p>wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy KRUS lub wypis treści orzeczenia komisji lekarskiej KRUS stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji,</p> <p>zaświadczenie KRUS stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji,</p> <p>legitymacja emeryta - rencisty wojskowego z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa lub stwierdzającym niezdolność samodzielnej egzystencji,</p> <p>legitymacja emeryta-rencisty policyjnego z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa lub stwierdzającym niezdolność do samodzielnej egzystencji,</p> <p>legitymacja osoby niepełnosprawnej stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności wystawiona przez uprawniony organ.</p> <p>Dokumenty wymienione wyżej okazuje się wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem potwierdzającym tożsamość.</p>
5.	Osoby niewidome, które nie są uznane za osoby	Dokumenty wymienione wyżej, stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy albo inwalidztwo II grupy z powodu

	niezdolne do samodzielnej egzystencji	stanu narządu wzroku, Legitymacja osoby niepełnosprawnej stwierdzająca umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu stanu narządu wzroku lub oznaczona symbolem przyczyny niepełnosprawności - 04-O, wystawiona przez uprawniony organ.
6.	Przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży osobie niewidomej albo osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji - 95%	1) dla opiekuna lub przewodnika towarzyszącego w podróży osobie niezdolnej do samodzielnej egzystencji - jeden z dokumentów osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji, o których mowa w pkt. 4 tabelki, 2) dla przewodnika lub opiekuna towarzyszącego w podróży osobie niewidomej albo dla psa przewodnika - jeden z dokumentów osoby niewidomej, o których mowa w pkt. 5 tabelki.

3.3. Bezpłatne przejazdy w pojazdach lokalnego transportu zbiorowego, realizowanego przez MZK Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim.

Podstawa prawna:

Uchwała Nr LIV/695/22 Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 31 sierpnia 2022r.

Uprawnienia do przejazdów bezpłatnych i ulgowych w środkach publicznego w granicach administracyjnych Piotrkowa Trybunalskiego i gmin sąsiadujących, które przystąpiły do porozumienia w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego

Do bezpłatnych przejazdów uprawnieni są:

Uprawnieni	Dokument potwierdzający uprawnienie do ulgi przewozowej
Dzieci w wieku do 4 lat	Dokument potwierdzający wiek dziecka.
Dzieci i młodzież dotknięta inwalidztwem lub niepełnosprawnością - uczęszczające do przedszkoli, szkół i placówek określonych w ustawie o systemie oświaty wraz z pełnoletnim opiekunem, który podróżuje z uprawnionym, podróżuje po uprawnionego lub po odwiezieniu uprawnionego (wyłącznie na trasie od miejsca zamieszkania do placówki oświatowej i z powrotem) .	Legitymacja o symbolu MEN I/52/2, MEN I/51/2.
Dzieci i młodzież dotknięta inwalidztwem lub niepełnosprawnością, nie dłużej niż do ukończenia 18 roku życia, zamieszkałe i zameldowane na pobyt stały lub czasowy	Zaświadczenie wydane przez placówkę prowadzącą działalność rehabilitacyjną na rzecz osób niepełnosprawnych, z podanym adresem miejsca zamieszkania

powyżej 3 miesięcy na terenie Piotrkowa Trybunalskiego - uczęszczające do placówek rehabilitacyjnych wraz z pełnoletnim opiekunem.	uprawnionego oraz placówki rehabilitacyjnej, wydanego przez tę placówkę i dokument tożsamości potwierdzający wiek opiekuna.
Osoby, które ukończyły 70 lat życia	Dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość oraz wiek pasażera.
Niepełnosprawni w stopniu znacznym (w tym osoby niewidome i ociemniałe) wraz z pełnoletnim opiekunem	Legitymacja osoby niepełnosprawnej z wpisem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub wypis z treści orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności (albo całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji) wraz z dokumentem tożsamości osoby niepełnosprawnej i dokumentem tożsamości potwierdzającym wiek opiekuna.
Inwalidzi zaliczeni do I grupy inwalidów, uznani za całkowicie niezdolnych do samodzielnej egzystencji wraz z pełnoletnim opiekunem	Dokument potwierdzający odpowiednio: grupę inwalidztwa oraz całkowitą niezdolność do samodzielnej egzystencji i dokument tożsamości potwierdzający wiek opiekuna.
Umundurowani funkcjonariusze Policji, Straży Miejskiej, funkcjonariusze Żandarmerii Wojskowej	W czasie wykonywania czynności służbowych.
Radni Rady Miasta w Piotrkowie Trybunalskim	Legitymacja radnego.
Osoby objęte Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy MZK Spółki z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim oraz pracownicy Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta w Piotrkowie Trybunalskim - Działu Komunikacji zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, bezpośrednio nadzorujący komunikację miejską.	Bilet elektroniczny.
Zasłużeni honorowi dawcy krwi I stopnia.	Legitymacja Honorowego Dawcy Krwi wraz z dokumentem tożsamości (uprawnienie dotyczy wyłącznie mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego).
W dniu obchodów Europejskiego Dnia Bez Samochodu (22 września) - każdy pasażer.	
Uczestnicy zajęć w Środowiskowym Domu Samopomocy w Piotrkowie Trybunalskim (wyłącznie na trasie od miejsca zamieszkania do placówki prowadzącej	Zaświadczenie wydane przez placówkę prowadzącą zajęcia terapeutyczne, z podanym adresem miejsca zamieszkania uprawnionego (uprawnienie dotyczy

zajęcia i z powrotem).	wyłącznie mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego).
Osoby które świadczyły pracą po 1956r, na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r.	Decyzja Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w oparciu o ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.).
Osoby które nie wykonywały pracy w okresie przed dniem 4 czerwca 1989 r. na skutek represji politycznych.	Decyzja Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób represjonowanych w oparciu o ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.).
Weterani działań poza granicami Państwa Polskiego oraz weterani poszkodowani w działaniach poza granicami Państwa Polskiego.	Legitymacja potwierdzająca status weterana lub weterana poszkodowanego określona w art. 9 ust. 1 Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami Państwa (Dz. U. z 2018 r., poz. 937 ze zmian.).
Osoby posiadające danego dnia ważny jednorazowy bilet Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej na przejazd w relacji do Piotrkowa Trybunalskiego, zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy: Łódzką Kolej Aglomeracyjną Sp. z o.o. a Miastem Piotrków Trybunalski.	Bilet jednorazowy, obowiązujący danego dnia w relacji „tam” albo „tam i z powrotem” wydany przez Łódzką Kolej Aglomeracyjną, zgodny z wzorem przekazanym Miastu przez Łódzką Kolej Aglomeracyjną.
Osoby posiadające Kartę Programu „Rodzina+4” wydaną przez Urząd Miasta w Piotrkowie Trybunalskim.	Ważna Karta Programu „Rodzina+4”, a w przypadku osób uczących się lub studiujących dodatkowo legitymacja szkolna lub studencka.
Osoby, których uprawnienia wynikają z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.	

Do ulgowych przejazdów uprawnieni są:

Uczniowie szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych do ukończenia 24 roku życia.	Ważna legitymacja szkolna.
Dzieci i młodzież szkolna od 6 lat do 18 lat, nie objęte obowiązkiem szkolnym wskutek choroby lub niepełnosprawności.	Zaświadczenie wydane przez właściwy organ administracji państwowej.
Emeryci i renciści oraz wdowy/wdowcy po emerytach i rencistach, korzystający ze świadczeń emerytalnych i rentowych po zmarłym współmałżonku - do ukończenia 70	Legitymacja emeryta/rencisty wraz z dokumentem tożsamości.

roku życia.	
Uczniowie i studenci legitymujący się wydanymi poza granicami RP kartami EURO<26 STUDENT lub międzynarodową legitymacją ISIC (International Student Identity Card).	
Osoby posiadające status osoby bezrobotnej lub pobierające zasiłek przedemerytalny lub świadczenia przedemerytalne.	Imienne zaświadczenie wydane przez Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim wraz z dokumentem tożsamości – uprawnienie dotyczy wyłącznie mieszkańców Piotrkowa Trybunalskiego i obowiązuje w dni powszednie (od poniedziałku do piątku).
Osoby, których uprawnienia wynikają z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.	

Do korzystania z bezpłatnych przejazdów na wszystkich liniach obsługiwanych przez MZK Sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim uprawnieni są również:

- **inwalidzi wojenni i wojskowi** - na podstawie legitymacji inwalidy wojennego (wojskowego) wystawionej przez uprawniony organ (art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 maja 1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin - Dz. U. z 2022r. poz. 2287) oraz **przewodnik towarzyszący inwalidzie wojennemu (wojskowemu) zaliczonemu do I grupy inwalidzkiej** - na podstawie wskazania przez inwalidę (art. 16 ust. 2 ww. ustawy).

3.4. Ulgi podatkowe.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022r. poz. 2647 z późn. zm.).

Zgodnie z przepisami ww. ustawy ulgi w podatku dochodowym przysługują:

- 1) podatnikowi będącemu osobą niepełnosprawną lub
- 2) podatnikowi, na którego utrzymaniu pozostają takie osoby niepełnosprawne jak: współmałżonek, dzieci własne i przysposobione, dzieci obce przyjęte na wychowanie, pasierbowie, rodzice, rodzice współmałżonka, rodzeństwo, ojczym, macocha, zięciowie i synowie - jeżeli w roku podatkowym dochody tych osób niepełnosprawnych nie przekraczają określonej kwoty.

Zgodnie z art. 26 ust. 7c ww. ustawy, warunkiem skorzystania z większości ulg rehabilitacyjnych jest posiadanie przez podatnika dokumentów stwierdzających poniesienie wydatków (faktury VAT lub rachunku). Nie dotyczy to wydatków na (jednakże na żądanie organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej

podatnik jest obowiązany przedstawić dowody niezbędne do ustalenia prawa do odliczenia):

- 1) używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną zaliczoną do I lub II grupy inwalidztwa albo dzieci niepełnosprawne, które nie ukończyły 16 roku życia, dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne,
- 2) opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa,
- 3) utrzymanie przez osoby niewidome i niedowidzące zaliczone do I lub II grupy inwalidztwa oraz osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczone do I grupy inwalidztwa psa asystującego.

W każdym z tych trzech przypadków można odliczyć ustaloną co roku kwotę.

Aby odliczyć pozostałe wydatki należy posiadać dokumenty stwierdzające ich poniesienie:

Zgodnie z art. 26 ust. 7a ww. ustawy, są to wydatki na:

- 1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;
- 2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;
- 2a) zakup, naprawę lub najem wyrobów medycznych wymienionych w wykazie wyrobów medycznych określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 463, 583, 974) oraz wyposażenia umożliwiającego ich używanie zgodnie z przewidzianym zastosowaniem, z wyjątkiem pieluchomajtek, pieluch anatomicznych, chłonnych majtek, podkładow i wkładów anatomicznych;
- 3) zakup, naprawę lub najem indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, oraz wyposażenia umożliwiającego ich używanie zgodnie z przewidzianym zastosowaniem, niewymienionych w wykazie, o którym mowa w pkt 2a, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego;
- 3a) pieluchomajtki, pieluchy anatomiczne, chłonne majtki, podkłady, wkłady anatomiczne, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2280 zł;
- 4) zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;
- 5) odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym;
- 6) odpłatność za pobyt w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym;
- 6a) odpłatność za pobyt opiekuna osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub dzieci niepełnosprawnych do lat 16, przebywającego z osobą niepełnosprawną na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego lub zakładzie rehabilitacji leczniczej;
- 6b) odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne lub leczniczo-rehabilitacyjne;

- 7) opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2280 zł;
- 8) utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej, w kwocie nieprzekraczającej w roku podatkowym 2280 zł;
- 9) opiekę pielęgniarską w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa;
- 10) opłacenie tłumacza języka migowego;
- 11) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25. roku życia;
- 12) leki, o których mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2301) - w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy faktycznie poniesionymi wydatkami w danym miesiącu a kwotą 100 zł, jeżeli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować stale lub czasowo te leki;
- 13) odpłatny przewóz:
 - a) osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego,
 - b) osoby niepełnosprawnej, zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa, oraz dzieci niepełnosprawnych do lat 16 - również innymi środkami transportu niż wymienione w lit. a;
- 14) używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną albo dziecko niepełnosprawne, które nie ukończyło 16. roku życia - w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2280 zł;
- 15) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem:
 - a) na turnusie rehabilitacyjnym,
 - b) w zakładach, o których mowa w pkt 6,
 - c) na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży, o których mowa w pkt 11,
 - d) opiekuna osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I grupy inwalidztwa lub dzieci niepełnosprawnych do lat 16, przebywającego z osobą niepełnosprawną na turnusie rehabilitacyjnym lub w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, lub zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Wydatki na cele rehabilitacyjne podlegają odliczeniu od dochodu, a nie od kwoty podatku. Nie można odliczyć jednak tych wydatków na cele rehabilitacyjne, które zostały sfinansowane (dofinansowane) ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie. Jeśli wydatki były tylko częściowo finansowane z powyższych funduszy czy środków, odliczeniu podlega różnica pomiędzy poniesionymi wydatkami a kwotą sfinansowaną czy zwróconą z jakichkolwiek innych środków. Można odliczyć tylko te wydatki, które podatnik pokrył z własnych dochodów.

3.5. Zwolnienie z abonamentu radiowo-telewizyjnego.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2020r. poz. 1689 z późn. zm.).

Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 16 lutego 2010r. w sprawie rodzajów dokumentów oraz wzoru oświadczenia potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych (Dz. U. z 2019r. poz. 480 z późn. zm.).

Zwolnienie od opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych przysługuje między innymi:

1) osobom, co do których orzeczono o:

a) zaliczeniu do I grupy inwalidów lub

b) całkowitej niezdolności do pracy, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022r. poz. 504 z późn. zm.), lub

c) znacznym stopniu niepełnosprawności, lub

d) trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022r. poz. 933 z późn. zm.),

- dokumentami potwierdzającymi uprawnienia są orzeczenie właściwego organu orzekającego albo orzeczenie właściwej instancji sądu uchylające wcześniejszą decyzję organu orzekającego

2) osobom, które ukończyły 75 lat (dokument potwierdzający uprawnienia: dowód osobisty),

3) osobom, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy z właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej lub rentę socjalną z ZUS lub innego organu emerytalno-rentowego (dokument potwierdzający uprawnienia: decyzja właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, albo decyzja jednostki organizacyjnej ZUS lub innego organu emerytalno-rentowego),

4) osobom, które nie słyszą, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2 000 Hz o natężeniu od 80 dB) - dokument potwierdzający uprawnienia: orzeczenie właściwego organu orzekającego o całkowitej głuchocie lub obustronnym upośledzeniu słuchu, albo zaświadczenie wystawione przez zakład opieki zdrowotnej potwierdzające parametry,

5) osobom niewidomym, których ostrość wzroku nie przekracza 15% (dokument potwierdzający uprawnienia: legitymacja Polskiego Związku Niewidomych lub Związku Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej albo orzeczenie właściwego organu orzekającego o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z tytułu uszkodzeń narządu wzroku, albo orzeczenie właściwego

organu orzekającego stwierdzające uszkodzenie narządu wzroku, albo zaświadczone wystawione przez zakład opieki zdrowotnej).

6) osobom, które ukończyły 60 lat oraz mają ustalone prawo do emerytury, której wysokość nie przekracza miesięcznie kwoty 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (dowód osobisty oraz decyzja jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo innego organu emerytalno-rentowego o wysokości emerytury).

Zwolnienia przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono w placówce operatora publicznego oświadczenie o spełnianiu warunków do korzystania z tych zwolnień i przedstawiono dokumenty potwierdzające uprawnienie do tych zwolnień.

3.6. Wstęp osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej wraz z psem asystującym.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023r. poz. 100 z późn. zm.).

Zgodnie z definicją zawartą w ww. ustawie pies asystujący, to odpowiednio wyszkolony i specjalnie oznaczony pies, w szczególności pies przewodnik osoby niewidomej lub niedowidzącej oraz pies asystent osoby niepełnosprawnej ruchowo, który ułatwia osobie niepełnosprawnej aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Osoba niepełnosprawna wraz z psem asystującym ma prawo wstępu:

- 1) do obiektów użyteczności publicznej, w szczególności: budynków i ich otoczenia przeznaczonych na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług , turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz innych ogólnodostępnych budynków przeznaczonych do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynków biurowych i socjalnych,
- 2) do parków narodowych i rezerwatów przyrody,
- 3) na plaże i kąpieliska.

Uprawnienie przysługuje również w środkach transportu kolejowego, drogowego, lotniczego i wodnego oraz w innych środkach komunikacji publicznej.

Warunkiem skorzystania z uprawnień jest wyposażenie psa asystującego w uprząż oraz posiadanie przez osobę niepełnosprawną certyfikatu potwierdzającego status psa asystującego i zaświadczenia o wykonaniu wymaganych szczepień weterynaryjnych.

Z uprawnienia może skorzystać trener psa szkolonego na psa asystującego na podstawie zaświadczenia wydanego przez podmiot prowadzący szkolenie psów asystujących.

Osoba niepełnosprawna nie jest zobowiązana do zakładania psu asystującemu kagańca oraz prowadzenia go na smyczy.

4. UPRAWNIENIA PRACOWNIKA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023r. poz. 100 z późn. zm.).

Zgodnie z ww. ustawą zaliczenie do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie wyklucza możliwości zatrudnienia tej osoby u pracodawcy niezapewniającego warunków pracy chronionej, w przypadkach:

- przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- zatrudnienia w formie telepracy.

Kontrolę w zakresie spełniania warunku przeprowadza Państwowa Inspekcja Pracy.

Uprawnienia:

1. Czas pracy osoby niepełnosprawnej nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo.
2. Czas pracy osoby niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo.
3. Osoba niepełnosprawna nie może być zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych.
4. Przepisów wymienionych w pkt. 1-3 nie stosuje się:
 - a) do osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz
 - b) gdy, na wniosek osoby zatrudnionej, lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą wyrazi na to zgodę.
5. Osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy. Nie narusza to przepisu art. 134 ustawy - Kodeks pracy.
6. Stosowanie norm czasu pracy, o których mowa wyżej, nie powoduje obniżenia wysokości wynagrodzenia wypłacanego w stałej miesięcznej wysokości.
7. Osobie zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego urlopu dodatkowego osoba ta nabywa po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia jej do jednego z tych stopni niepełnosprawności.
8. Dodatkowy urlop wypoczynkowy nie przysługuje osobie uprawnionej do urlopu wypoczynkowego w wymiarze przekraczającym 26 dni roboczych lub do urlopu dodatkowego na podstawie odrębnych przepisów.
9. Jeżeli wymiar urlopu dodatkowego, określony w pkt. 8, jest niższy niż 10 dni roboczych, zamiast tego urlopu przysługuje urlop dodatkowy określony w pkt. 7.
10. Osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ma prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia:

- a) w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku,
 - b) w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy.
11. Łączny wymiar urlopu określonego w pkt. 7 i zwolnienia od pracy, o którym mowa w pkt. 10 ppkt. a, nie może przekroczyć 21 dni roboczych w roku kalendarzowym.

5. DOFINANSOWANIE DO WYNAGRODZEŃ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH DLA PRACODAWCÓW ORAZ REFUNDACJA SKŁADEK UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH DLA OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ LUB ROLNICZĄ.

Zadanie realizowane jest przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Al. Jana Pawła II 13 00-828 Warszawa.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023r. poz. 100 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 stycznia 2009 roku w sprawie refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022r. poz.1502).

Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2020r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021r. poz. 1).

Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej: www.pfron.org.pl.

5.1. Dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych.

Podmiotem uprawnionym do ubiegania się o dofinansowanie do wynagrodzeń zatrudnionych pracowników niepełnosprawnych jest:

1. pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej,
2. pracodawca zatrudniający co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągający wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6%,
3. pracodawca zatrudniający w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy mniej niż 25 pracowników.

Pracodawcy przysługuje ze środków PFRON miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego, o ile pracownik ten został ujęty w ewidencji zatrudnionych osób niepełnosprawnych, prowadzonej przez PFRON. Od 2023r. miesięczne dofinansowanie przysługuje w kwocie:

- 2.400 zł - w przypadku osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- 1.350 zł - w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
- 500 zł – w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Kwoty, o których mowa powyżej, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, którym orzeczono chorobę psychiczną (02-P), upośledzenie umysłowe (01-U), całościowe zaburzenia rozwojowe (12-C) lub epilepsję (06-E) oraz niewidomych w stopniu znacznym i umiarkowanym (04-O), zwiększa się o:

- **1 200 zł** w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności (w sumie kwota dofinansowania wynosi **3.600 zł**),

- **900 zł** w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (w sumie kwota dofinansowania wynosi **2.250 zł**),
- **600 zł** w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności (w sumie kwota dofinansowania wynosi **1.100 zł**).

Stwierdzenie dotyczące schorzenia szczególnego musi wynikać z sentencji, symbolu przyczyny niepełnosprawności, wskazań lub uzasadnienia podanego na orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności.

W przypadku, gdy osoba niepełnosprawna jest zatrudniona u więcej niż jednego pracodawcy w wymiarze czasu pracy nieprzekraczającym ogółem pełnego wymiaru czasu pracy, miesięczne dofinansowanie przyznaje się na tę osobę pracodawcom, u których jest ona zatrudniona, w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy tej osoby. W przypadku, gdy osoba niepełnosprawna jest zatrudniona w wymiarze czasu pracy przekraczającym ogółem pełny wymiar czasu pracy, miesięczne dofinansowanie przyznaje się na tę osobę w wysokości nieprzekraczającej kwoty miesięcznego dofinansowania przyznawanego na osobę zatrudnioną w pełnym wymiarze czasu pracy. Miesięczne dofinansowanie w wysokości proporcjonalnej do wymiaru czasu pracy tej osoby w pierwszej kolejności przyznaje się pracodawcy, który wcześniej zatrudnił tę osobę.

Miesięczne dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzenia pracownika w części finansowanej ze środków publicznych.

Miesięczne dofinansowanie nie przysługuje na pracowników zaliczonych do umiarkowanego lub lekkiego stopnia niepełnosprawności, którzy mają ustalone prawo do emerytury.

Kwota miesięcznego dofinansowania nie może przekroczyć:

- 75% poniesionych kosztów płacy - jeżeli jesteś pracodawcą prowadzącym działalność gospodarczą,
- 90 % poniesionych kosztów płacy - jeżeli jesteś pracodawcą, który nie prowadzi działalności gospodarczej.

5.2. Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne.

1. Zgodnie z art. 25a ww. ustawy PFRON refunduje:

1) osobie niepełnosprawnej wykonującej działalność gospodarczą obowiązkowe składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do wysokości odpowiadającej wysokości składki, której podstawą wymiaru jest kwota określona w art. 18 ust. 8 oraz w art. 18a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022r. poz. 1009, 1079, 1115, 1265, 1933 i 2185), z zastrzeżeniem ust.1a,

2) niepełnosprawnemu rolnikowi lub rolnikowi zobowiązanemu do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika, składki na ubezpieczenia społeczne rolników – wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe

– pod warunkiem opłacenia tych składek w całości w dniu złożenia wniosku.

1a. Refundacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przysługuje w wysokości:

- w przypadku osób zaliczonych do *znaczego stopnia niepełnosprawności* - 100% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- w przypadku osób zaliczonych do *umiarkowanego stopnia niepełnosprawności* - 60% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
- w przypadku osób zaliczonych do *lekkiego stopnia niepełnosprawności* - w wysokości 30% kwoty obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne jest udzielana na zasadach pomocy de minimis, określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej

6. ZADANIA Z ZAKRESU AKTYWIZACJI I REHABILITACJI ZAWODOWEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Zadania te realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023r. poz. 100 z późn. zm.).

6.1. Uprawnienia osoby niepełnosprawnej zarejestrowanej w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.).

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

- 1) szkoleń;
- 2) stażu;
- 3) prac interwencyjnych;
- 4) przygotowania zawodowego dorosłych;
- 5) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji;
- 6) zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji;
- 7) finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji;
- 8) studiów podyplomowych;
- 9) szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową;
- 10) bonu na zasiedlenie;
- 11) bonu szkoleniowego;
- 12) bonu stażowego.

Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy, finansowane są w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako:

- bezrobotne - ze środków Funduszu Pracy,
- poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu - ze środków PFRON.

6.2. Jednorazowa pomoc na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub na podjęcie działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 grudnia 2018 roku w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie

działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2022r. poz. 1330).

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może otrzymać ze środków PFRON jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na podjęcie działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej na jednego członka założyciela spółdzielni oraz na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu, w wysokości określonej w umowie ze starostą:

- 1) nie wyższej niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy,
 - 2) wynoszącej od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy
- jeżeli nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

Środki mogą zostać przeznaczone na:

1) podjęcie po raz pierwszy działalności:

- a) gospodarczej, bez względu na formę prawną tej działalności,
- b) rolniczej, w tym polegającej na prowadzeniu działów specjalnych produkcji rolnej, bez względu na formę prawną tej działalności,
- c) w formie spółdzielni socjalnej.

2) ponowne podjęcie działalności, o której mowa w pkt. 1, jeżeli zgodnie z oświadczeniem wnioskodawcy upłynęło co najmniej 12 miesięcy od zaprzestania prowadzenia działalności, samodzielnie lub wspólnie z innymi osobami lub podmiotami, lub od ustania członkostwa w spółdzielni socjalnej.

Umowa o udzielenie dotacji zawierana jest pomiędzy wnioskodawcą a starostą w formie pisemnej.

Wnioskodawca zobowiązany jest do prowadzenia działalności lub członkostwa w spółdzielni socjalnej przez okres co najmniej 24 m-cy, z uwzględnieniem okresów choroby, powołania do odbycia zasadniczej lub zastępczej służby wojskowej lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

6.3. Refundacja kosztów szkolenia pracowników niepełnosprawnych.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 roku w sprawie refundacji kosztów szkolenia pracowników niepełnosprawnych (Dz. U. z 2022r. poz. 1213).

Szkolenie osób niepełnosprawnych może być organizowane także przez pracodawcę.

Zwrotu kosztów - do wysokości 70% (nie więcej jednak niż do wysokości 2-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jedną osobę niepełnosprawną) dokonuje starosta na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej z pracodawcą.

Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przed datą podpisania umowy.

Refundacja nie może przekroczyć :

- 1) 70% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą - *w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorców*,
- 2) 60% kosztów szkolenia kwalifikujących się do objęcia pomocą - *w odniesieniu do dużych przedsiębiorców*.

6.4. Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 marca 2011 roku w sprawie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2022r. poz. 1276).

Pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotną albo poszukującą pracy niepozostającą w zatrudnieniu, może otrzymać, na wniosek, ze środków PFRON zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Zwrotu kosztów dokonuje się na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej ze starostą.

Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed dniem podpisania umowy. Warunkiem zwrotu kosztów jest uzyskanie, wydanej na wniosek starosty, pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy odpowiednio o przystosowaniu do potrzeb wynikających z niepełnosprawności osoby zatrudnionej na wyposażonym stanowisku pracy lub o spełnieniu warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na tym stanowisku.

6.5. Zwrot dodatkowych kosztów dla osoby zatrudniającej osobę niepełnosprawną.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 roku w sprawie zwrotu dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych (Dz. U. z 2022r. poz. 1334).

Pracodawca, który przez okres co najmniej 36 m-cy zatrudni osoby niepełnosprawne:

- bezrobotne lub poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu,
- pozostające w zatrudnieniu u pracodawcy występującego o zwrot kosztów, z wyjątkiem przypadków, gdy przyczyną powstania niepełnosprawności w okresie zatrudnienia u tego pracodawcy było zawinione przez pracodawcę lub przez pracownika naruszenie przepisów, w tym przepisów prawa pracy,

może otrzymać, na wniosek, ze środków PFRON zwrot kosztów:

- 1) adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- 2) adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej

- wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy,
- 3) zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
 - 4) rozpoznania przez służby medycyny pracy ww. potrzeb (kwota zwrotu nie może przekraczać 15% kosztów związanych z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych).

Zwrot kosztów dotyczy wyłącznie dodatkowych kosztów pracodawcy wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych i nie może przekraczać 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenia za każde przystosowane stanowisko pracy osoby niepełnosprawnej.

Zwrotu kosztów dokonuje się na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej ze starostą.

Zwrotowi nie podlegają koszty poniesione przez pracodawcę przed dniem podpisania umowy. Warunkiem zwrotu kosztów jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy, wydanej na wniosek starosty, odpowiednio o przystosowaniu lub o spełnieniu warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowisku pracy lub pomieszczeniach zakładu pracy.

6.6. Zwrot kosztów zatrudnienia lub szkolenia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnych.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 roku w sprawie zwrotu dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych (Dz. U. z 2022r.poz. 1334).

Pracodawca, który zatrudnia pracownika niepełnosprawnego, może otrzymać ze środków PFRON zwrot:

- 1) miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy,
 - 2) kosztów szkolenia tych pracowników
- w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.

Wysokość zwrotu miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu stanowi iloczyn kwoty najniższego wynagrodzenia i ilorazu liczby godzin w miesiącu, przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu i miesięcznej liczby godzin pracy pracownika niepełnosprawnego w miesiącu. Liczba godzin przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu nie może przekraczać liczby godzin odpowiadającej 20% liczby godzin pracy pracownika w miesiącu. Zwrot kosztów dokonywany jest na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej ze starostą.

6.7. Dofinansowanie oprocentowanie kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej albo prowadzenia własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego.

Osoba niepełnosprawna prowadząca działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne może otrzymać, ze środków PFRON, dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności, jeżeli:

- nie korzystała z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo pożyczka została w całości spłacona lub umorzona,
- nie otrzymała bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo prowadziła tę działalność co najmniej przez 24 m-ce od dnia otrzymania pomocy na ten cel.

Dofinansowanie następuje na podstawie umowy zawartej ze starostą.